

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 116/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Máriou Jakubíkovou, Fr. Mojtu 43, Nitra, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 818/2015-104 z 24. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1

a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 818/2015-104 z 24. septembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 317/2013-70 z 21. mája 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súd“) v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vo vzťahu k sťažovateľom ako odporcom v II. až IV. rade tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Sťažovatelia uvádzajú, že napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 9. októbra 2015 (ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 19. októbra 2015, pozn.).

Vydaniu napadnutého uznesenia krajského súdu predchádzalo nasledovné:

Navrhovateľ – [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“) sa návrhom z 13. decembra 2013 domáhal, aby okresný súd rozhodol o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti evidovanej na Okresnom úrade v Nitre, katastrálnom odbore nachádzajúcej sa v obci Nitra, katastrálne územie [REDAKOVANÉ] zapísanej na [REDAKOVANÉ] ako parcela registra „C“ evidovaná na katastrálnej mape ako parcela [REDAKOVANÉ] – orná pôda o výmere 5 895 m², tak, že navrhovateľ sa stane výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti a z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva vyplatí odporcom v I. – IV. rade každému po 12 350 € do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Dňa 18. februára 2015 podal navrhovateľ okresnému súdu „*Späťvzatie návrhu na začatie konania*“ v celom rozsahu a žiadal, aby okresný súd rozhodol o zastavení konania. Dôvodom späťvzatia návrhu na začatie konania bolo, že po začatí konania sa zmenili vlastnícke pomery k predmetnej nehnuteľnosti, a to konaním jednotlivých

odporcov a v súčasnej dobe už nie je väčšinovým vlastníkom. O trovách konania navrhol rozhodnúť tak, že žiadny z účastníkov nebude mať právo na náhradu trov konania.

Okresný súd uznesením č. k. 18 C 317/2013-61 z 24. februára 2015, právoplatným 30. marca 2015, konanie zastavil s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej okresný súd uznesením rozhodol, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcom v II. až IV. rade náhradu trov konania v sume 1 317,42 € na účet právnej zástupkyne odporcov do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Sťažovatelia uvádzajú, že okresný súd o náhrade trov konania rozhodol v súlade s § 146 ods. 2 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) z dôvodu, že k zastaveniu konania došlo pre správanie navrhovateľa, keďže navrhovateľ vzal návrh počas konania späť. *„Nebolo preukázané, že k späťvzatiu návrhu došlo pre správanie sa odporcov, ktorí mali záujem i na mimosúdnom vyriešení sporu. Navrhovateľ však s mimosúdnou dohodou nesúhlasil. Odporcom vznikli preukázateľné trovy konania a navrhovateľ je preto povinný uhradiť odporcom v II. – IV. rade trovy konania vo výške 1.317,42,- €.“*

Proti uzneseniu o náhrade trov konania podal navrhovateľ odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods.2 písm. b), c), d) a f) OSP a žiadal, aby odvolací súd podľa § 220 OSP napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, alebo aby ho zrušil a podľa § 221 ods. 2 OSP vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia uvádzajú, že *„dôvodom späťvzatia návrhu bola skutočnosť, že po začatí konania sa zmenili vlastnícke pomery k par. č. [REDAKOVANÉ] - orná pôda o výmere 5.895 m² a to konaním jednotlivých odporcov, pričom v súčasnej dobe nie je väčšinovým spoluvlastníkom. Pred podaním návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa snažil s odporcami mimosúdne dohodnúť. V priebehu konania mu síce odporca v II. rade navrhol predaj svojho spoluvlastníckeho podielu za kúpnu cenu vo výške 25,-€/m². K uzatvoreniu mimosúdnej dohody nepristúpil, pretože uvedená cena bola neprimeraná a k späťvzatiu návrhu bol nútený pristúpiť z dôvodov na strane odporcov,*

pretože sa zmenili spoluvlastnícke podiely k spornej nehnuteľnosti. Rozhodnutie o trovách konania považoval navrhovateľ za nesprávne, vydané predčasne, bez náležitého skúmania dôvodov na iné rozhodnutie a nedostatočne odôvodnené.“

Sťažovatelia uvádzajú, že k odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrili, pričom uviedli, že *„navrhovateľ nebol žiadnym spôsobom ukrátený, alebo obmedzený v práve na prístup k súdu a k uplatňovaniu zákonných práv. Okrem návrhu mimosúdnej dohody, ohľadne odpredaja spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa v I. rade navrhovateľovi za sumu 25,-€/m², bol navrhovateľovi ponúknutý i druhý návrh mimosúdnej dohody a to odkúpenie jeho spoluvlastníckeho podielu za znaleckú cenu. Navrhovateľ ani s týmto návrhom nesúhlasil. Keby bol presvedčený navrhovateľ o tom, že to bola všeobecná cena, nemal by dôvod na túto ponuku nepristúpiť, nakoľko by získal adekvátnu náhradu a mohol by si zaobstaráť v predmetnej lokalite iný pozemok. Práve toto konanie preukazovalo špekulatívny charakter navrhovateľa, pretože nás, sťažovateľov chcel ukrátiť.“*

Podľa sťažovateľov ak by predmetné súdne konanie riadne prebehlo, zákonným spôsobom by sa vyporiadalo podielové spoluvlastníctvo k spornej nehnuteľnosti a ak by okresný súd rozhodol o reálnej del'be pozemku, navrhovateľ mohol uskutočniť svoj pôvodný zámer. Sťažovatelia uvádzajú, že z hľadiska trov konania sa v plnom rozsahu stotožnili s uznesením okresného súdu.

Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že nebolo možné ustáliť, ktorý z účastníkov zaviniel zastavenie konania, a preto rozhodol o trovách konania podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Sťažovatelia namietajú dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol tak, ako rozhodol. Uvádzajú, že predmetné konanie bolo zastavené z dôvodu, že navrhovateľ zobral svoj návrh späť z dôvodu, že v priebehu konania prestal byť väčšinovým spoluvlastníkom. Pretože odporca v II. rade má spoluvlastnícky podiel 1/2, nebolo možné ustáliť, ktorý z účastníkov zaviniel, že konanie muselo byť zastavené.

„Náhrada trov konania v sporovom konaní je ovládaná zásadou úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. má

všeobecný charakter a upravuje rozhodovanie súdu o náhrade trov konania pri zastavení konania z objektívnych dôvodov. Ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný nahradiť trovy konania. Ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. je len subsidiárne k ustanoveniu k § 146 ods. 2 O. s. p. Vzhľadom na vzájomný charakter týchto dvoch ustanovení je nevyhnutné rozlišovať z akého dôvodu došlo k zastaveniu konania a na tomto základe zvážiť aj aplikáciu toho-ktorého ustanovenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania...

Rozhodovanie o trovách konania podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. sa uplatní najmä v prípadoch zastavenia konania z dôvodu nedostatku podmienky konania, spravidla neodstrániteľnej podľa ust. § 104 ods. 1 O. s. p. Podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. sa rozhoduje pri náhrade trov konania z dôvodu nedostatku spôsobilosti, alebo pri strate právnej subjektivity účastníka počas konania. To znamená, že podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. sa rozhoduje len vtedy, pokiaľ nemožno priznať náhradu trov konania podľa ust. § 146 ods. 2 O. s. p.

Uvedený záver jednoznačne vyplýva i z odbornej publikácie Valjentová M: Rozhodovanie o náhrade trov konania *Justičná revue*, 58, 2006, č. 11.“

Sťažovatelia v tejto súvislosti poukazujú aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 183/92 z 27. októbra 1992 uverejnené pod č. R 49/1993, podľa ktorého „pri späťvzatí návrhu zásadne platí, že zastavenie konania zaviniť navrhovateľ, pokiaľ, samozrejme, nejde o zavinenie odporcu. Bolo by preto nesprávne uviesť v uznesení o zastavení konania na základe späťvzatia návrhu podľa § 96 ods. 1 O. s. p. výrok o trovách konania, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, t. j. rozhodnutie podľa § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p., nakoľko pri späťvzatí návrhu v každom prípade zastavenie konania vždy zaviniť jeden z účastníkov, jedna z procesných strán, či už žalobca alebo žalovaný. V prípade zastavenia konania pre späťvzatie návrhu by sa teda o trovách konania malo vždy rozhodovať podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p.“

Podľa sťažovateľov «z povahy podielového spoluvlastníctva vyplýva, že ak nepríde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie

spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Súdne konanie sa začína na návrh, ktorý môže podať ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov, teda aj ten, ktorý má menšinový podiel. Súd, ktorý je povinný postupovať podľa zákonom ustanoveného poradia, nie je viazaný návrhmi, ani vzájomnými návrhmi účastníkov konania, pokiaľ ide o formu vyporiadania podielového spoluvlastníctva v zmysle zásady „ne eat iudex ultra petitum partium“ vyplývajúceho z ust. § 153 ods. 2 O. s. p.

Z toho vyplýva, že navrhovateľ nebol na svojich právach ukrátený a ani obmedzený v jeho práve na prístup k súdu a k uplatňovaniu zákonných práv...».

Sťažovatelia preto zastávajú názor, že napadnuté uznesenie krajského súdu je formalistické, svojvoľné a arbitrárne «bez toho, aby jeho výrok mal oporu v obsahu spisu a poskytoval riadne vysvetlenie, prečo nám, sťažovateľom neboli priznané trovy konania.

Podľa rozhodnutia ESLP vo veci Baumann proti Rakúsku zo dňa 7. októbra 2004: „Ak všeobecné súdy v konkrétnej veci aplikujú všeobecné procesné pravidlo, alebo výnimku z neho, sú povinné svoje rozhodnutie presvedčivo vyložiť a toto rozhodnutie musí mať oporu v súdnom spise, inak dochádza k porušovaniu základných procesných práv účastníkov konania.“

Nedostatočné a navzájom si odporujúce odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu o trovách konania spôsobuje jeho „nepreskúmateľnosť, až arbitrárnosť, čím sa nezabezpečilo uplatnenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru.».

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd rozhodol takto:

„základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane základných práv a slobôd bolo výrokom č. 1 Uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 818/2015-104 zo dňa 24. septembra 2015

porušené

a aby Ústavný súd SR zrušil výrok č. 1 Uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 818/2015-104 zo dňa 24. septembra 2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie o náhrade

trov konania. Zároveň žiadame priznať my, sťažovatelia i náhradu trov konania za zastupovanie pred Ústavným súdom SR za 3 zastupovaných advokátkou podľa ust. Vyhl.č.655/04 Zb. z. v z. n. p. p. o odmenách a náhradách advokátov za poskytované právne služby, podľa priloženej Špecifikácii trov konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu

verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Predmetom predbežného prerokovania bolo sťažovateľmi namietané porušenie ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

K porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru malo podľa sťažovateľov dôjsť z dôvodu, že napadnuté uznesenie krajského súdu je formalistické, svojvoľné a arbitrárne. Sťažovatelia nesúhlasia s názorom krajského súdu, že nebolo možné ustáliť, ktorý z účastníkov zaviniť zastavenie konania, a preto rozhodol o trovách konania podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. V danom prípade mal podľa názoru sťažovateľov krajský súd rozhodovať podľa § 146 ods. 2 OSP, a pretože k zastaveniu konania došlo zavinením navrhovateľa, ktorý vzal svoj návrh späť, mal im priznať náhradu trov konania.

Ústavný súd opakovane judikoval, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu teda nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné zase uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže tak rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle alebo ak ústavný súd zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Krajský súd na podklade navrhovateľom podaného odvolania napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vo vzťahu k odporcom v II. až IV. rade tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia v časti relevantnej pre toto konanie uviedol: *„V prejednávanej veci sa navrhovateľ ako vlastník najväčšieho spoluvlastníckeho podielu podaným návrhom zo dňa 27. 11.2013 domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti... tak, že navrhovateľ sa stane výlučným vlastníkom nehnuteľnosti a bude povinný zaplatiť ostatným odporcom náhradu za spoluvlastnícky podiel, každému vo výške 12.350 eur, a to v lehote 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Svoj návrh odôvodnil tým, že písomným podaním zo dňa 11. 10. 2012 oslovil každého z odporcov s návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva s tým, že prejavil záujem o odkúpenie jednotlivých spoluvlastníckych podielov odporcov, avšak žiadny z odporcov na jeho návrh nereagoval. Rovnako tak nedošlo medzi podielovými spoluvlastníkmi k dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Ako dôkaz priložil výpis z [REDAKOVANÉ], aktualizovaný ku dňu 25. 11.2013.*

Následne v priebehu konania podaním zo dňa 18. 02. 2014 navrhovateľ zobral svoj návrh na začatie konania späť a žiadal, aby súd konanie zastavil. Ako dôvod späťvzatia žaloby uviedol skutočnosť, že po začatí konania sa zmenili vlastnícke pomery k parcele [REDAKOVANÉ] – orná pôda o výmere 5.895 m², a to konaním jednotlivých odporcov, pričom v súčasnej dobe nie je väčšinovým spoluvlastníkom, nakoľko odporca v 2. rade

má spoluvlastnícky podiel 1/2. So zreteľom na uvedenú skutočnosť sa bude snažiť so zvyšnými dvoma podielovými spoluvlastníkmi dohodnúť na reálnom rozdelení parcely č. [REDACTED] alebo na jej spoločnom predaji tretej osobe. O trovách konania navrhol rozhodnúť tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Podľa § 137 OSP...

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP...

Podľa § 146 ods. 2 OSP...

Podľa § 150 ods. 1 OSP...

Ak došlo k zastaveniu konania, nemá zásadne žiadny z účastníkov (§ 146 ods. 1 písm. c) OSP) právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Len výnimočne možno (§ 146 ods. 2 OSP) uložiť niektorému z účastníkov povinnosť nahradiť druhému z účastníkov trovy zastaveného konania, a to podľa prvej vety tohto ustanovenia tomu z účastníkov, ktorý zaviniel, že konanie muselo byť zastavené a podľa druhej vety tohto ustanovenia odporcovi v prípade, že bol pre jeho správanie vzatý návrh späť, ktorý bol podaný dôvodne.

K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon ustanovuje len jeden druh prípadov: zastavenie konania po späťvzati návrhu, ku ktorému došlo pre správanie sa odporcu, pričom návrh bol podaný dôvodne, zakladá právo navrhovateľa na náhradu trov zastaveného konania. Dôvodnosť podania návrhu sa posudzuje procesné. Nerozhoduje, aký by bol výsledok konania, keby nedošlo k späťvzatiu návrhu, ale to, že odporca splní to, čoho sa navrhovateľ domáha a len preto navrhovateľ vezme návrh späť. Zavinenie navrhovateľa môže spočívať v tom, že podal návrh napriek tomu, že dlh bol splnený a túto skutočnosť nezistil pred podaním návrhu alebo v tom, že návrh vzal späť bez toho, aby odporca splnil to, čoho sa petitom domáhal. Aj v prípade, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody zvláštneho zreteľa, nemusí náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Musí však ísť o celkom výnimočné prípady, ktorých výnimočnosť môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci alebo v okolnostiach na strane účastníkov konania. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci, okolností, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

V danej veci navrhovateľ podaným odvolaním napadol výrok súdu prvého stupňa o trovách konania v časti, v rámci ktorej súd rozhodol, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcom v 2. až 4. rade náhradu trov konania vo výške 1.317,42 eura, na účet právnej zástupkyne odporcov JUDr. Márie Jakubíkovej, advokátky so sídlom Nitra, Fraňa Mojtu 43, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Ak došlo k zastaveniu konania, nemá zásadne žiadny z účastníkov (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP) právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku. Len výnimočne možno uložiť niektorému z účastníkov povinnosť nahradiť druhému z účastníkov trovy zastaveného konania podľa § 146 ods. 2 OSP. Keďže v danej veci konanie bolo zastavené z dôvodu, že navrhovateľ zobral svoj návrh späť bez toho, aby odporcovia splnili, avšak z dôvodu, že v priebehu konania prestal byť väčšinovým spoluvlastníkom, nakoľko odporca v 2. rade má spoluvlastnícky podiel 1/2, nebolo možné ustáliť, ktorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. Okrem toho, nebolo možné ustáliť, že by navrhovateľ nesúhlasil s mimosúdnou dohodou, pretože svoj návrh na začatie konania zobral späť najmä z dôvodu, že sa chcel mimosúdne dohodnúť s ostatnými dvoma spoluvlastníkmi na reálnom rozdelení nehnuteľnosti alebo predaji tretej osobe. Z obsahu spisu tiež vyplývalo, že k mimosúdnej dohode nedošlo najmä z dôvodu, že za cenu 12,55 eura/m² nechcel ani navrhovateľ, ani odporca v 2. rade svoj spoluvlastnícky podiel predať a za cenu 25 eur/m² nechcel ani navrhovateľ, ani odporca v 2. rade spoluvlastnícky podiel kúpiť. O uvedenom svedčia jednotlivé návrhy mimosúdnych dohôd a odpovede na ne. Navyše, bolo potrebné prihliadnuť aj na konanie odporcov v 2. až 4. rade po podaní návrhu na začatie konania a darovanie spoluvlastníckych podielov, čo síce nebolo dôvodom na späťvzatie návrhu navrhovateľom, avšak mohlo to ovplyvniť úspech navrhovateľa v konaní. Rovnako tak nebolo možné ustáliť, že by sa pre správanie odporcov v 2. až 4. rade vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, nakoľko odporcovia v 2. až 4. rade nesplnili žalovanú povinnosť, a preto aplikácia § 146 ods. 2 OSP neprichádzala do úvahy. Skôr bolo potrebné ustáliť, že každý z účastníkov určitým spôsobom zaviniť zastavenie konania, preto odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa mal správne o trovách konania vo vzťahu k odporcom v 2. až 4. rade rozhodnúť podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania

vo vzťahu k odporcom v 2. až 4. rade, podľa § 220 OSP zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania...“

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania „ovláda“ zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené (I. ÚS 196/09).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd skôr, ako dospel k svojmu rozhodnutiu, skúmal, kto zavinil, že navrhovateľ vzal svoj návrh späť, a pretože po posúdení konkrétnych okolností prípadu, zohľadňujúc tak tvrdenia navrhovateľa, ako aj žalovaných, nebolo možné ustáliť, ktorý z účastníkov zavinil zastavenie konania, resp. že každý z účastníkov určitým spôsobom zavinil zastavenie konania, nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z nich. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zároveň uviedol, podľa akých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku postupoval a, rešpektujúc ich zmysel a účel, svoje právne závery primeraným spôsobom aj odôvodnil. Ústavný súd preto konštatuje, že právne závery krajského súdu, napriek odlišnému právnenému názoru sťažovateľov nie sú založené na svojvoľnej interpretácii či aplikácii príslušných ustanovení v tom čase platného a účinného

Občianskeho súdneho poriadku a nevykazujú ani známky formalizmu. Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu nie je vnútorne rozporná, predstavuje jeden z možných spôsobov právneho posúdenia uvedeného skutkového stavu, ktorý je ústavne udržateľný. Ústavný súd preto nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval závery krajského súdu.

V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už viackrát zdôraznil, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (napr. IV. ÚS 340/04, II. ÚS 519/2012, II. ÚS 140/2013). Podľa názoru ústavného súdu je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony a ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením krajského súdu niet príčinnej súvislosti, ktorá by mohla mať za následok porušenie sťažovateľmi označených práv, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Obdobne ako zjavne neopodstatnenú odmietol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona aj sťažnosť sťažovateľov v časti, v ktorej namietali porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, z dôvodu, že sťažovatelia sťažnosť v rozsahu tohto označeného základného práva neodôvodnili, a teda nepreukázali žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označeného základného práva a napadnutým uznesením krajského súdu.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov obsiahnutými v petite ich sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017